

TUERLINCKX TAX LAWYERS

De impact van het nieuwe regime inzake

AUTEURS- RECHTEN

TX

Geachte,

Het jaar 2022 werd afgesloten met een belangrijke verandering op het gebied van de belastingheffing op inkomsten uit auteursrechten, voortkomend uit de programmawet van 2022.

In het arrest van 16 mei 2024 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat softwareontwikkelaars uitgesloten zouden moeten worden van het nieuwe fiscale regime voor inkomsten uit de overdracht van auteursrechten. Dit was een vraag die in de doctrine frequent werd besproken. Volgens ons is het, in het licht van deze jurisprudentiële ontwikkelingen, raadzaam een voorzichtige interpretatie van de gewijzigde wetgeving te hanteren, waarbij wordt aangenomen dat softwareontwikkelaars aldus niet langer in aanmerking komen voor het fiscale regime inzake de overdracht van auteursrechten. Gezien de lange juridische onzekerheid en de vele vragen die we van onze cliënten hebben ontvangen, hebben we besloten om een algemene informatienota over het nieuwe regime te sturen naar cliënten die mogelijk worden getroffen door de hervorming, met name degenen die actief zijn in de IT-sector.

I. Achtergrond

Voordat we ingaan op de inhoudelijke wijzigingen en de behandeling ervan in verschillende situaties, benadrukken we dat dit regime het onderwerp is geweest van belangrijke politieke discussies.

Het initiële doel van de fiscale hervorming van de inkomsten uit auteursrechten was duidelijk om het toepassingsgebied van het regime te beperken tot «echte kunstenaars» en om beroepen zoals softwareontwikkelaars uit te sluiten. Deze intentie kwam duidelijk naar voren uit de voorbereidende besprekingen van de wet, hoewel de minister van Financiën publiekelijk heeft aangekondigd, onder druk van de MR, dat geen enkel beroep werd uitgesloten. De toevoeging van bepaalde voorwaarden om in aanmerking te komen voor het regime leek echter in de richting te gaan van een (verhulde) uitsluiting van het regime voor beroepen zoals softwareontwikkelaars.

In de parlementaire commissie «Financiën» tijdens de voorbereidende werkzaamheden van de nieuwe wet, weigerde de minister van Financiën herhaaldelijk om specifieke vragen te beantwoorden over hoe de nieuwe voorwaarden van het regime moesten worden geïnterpreteerd. De commissie Financiën besloot zelfs om geen schriftelijk verslag van haar zitting over de nieuwe wet op te stellen, omdat de discussies zo chaotisch waren. Minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (die overigens niet bevoegd was voor fiscale zaken) had duidelijk aangegeven dat in het politieke akkoord was voorzien dat softwareontwikkelaars, enz., geen beroep meer konden doen op het gunstige belastingregime voor inkomsten uit auteursrechten. Daarentegen had Georges-Louis Bouchez in verschillende tweets laten weten vóór de goedkeuring van de programmawet dat de MR de wet niet zou steunen als professionals in de informatica werden uitgesloten van het gunstige fiscale regime. Voor de stemming over het wetsontwerp in de parlementaire commissie financiën was er geen meerderheid om de wet goed te keuren, omdat de MR tegen had gestemd in de plenaire vergadering.

Op 16 mei 2024 werd het Grondwettelijk Hof gevraagd of de (impliciete) uitsluiting van de IT-sector van het gunstige fiscale regime in overeenstemming was met de grondwet. Het Hof antwoordde bevestigend, waarbij sterk werd betwijfeld of werknemers in de IT-sector gebruik konden maken van dit gunstige regime. Dit arrest lijkt dus een einde te hebben gemaakt aan het debat over de opname van de IT-sector in dit regime. Het is belangrijk op te merken dat het Grondwettelijk Hof alleen bevoegd is om te oordelen over de conformiteit van wetten met de grondwet. Het oordeel of een werknemer in de IT-sector al dan niet gebruik kan maken van de toepassing van deze wet, blijft echter onder de bevoegdheid van de rechtbanken van eerste aanleg (rechtbanken en hoven van beroep). Niettemin lijkt het er gezien deze recente ontwikkelingen op dat dit niet mogelijk zal zijn.

Het was niet eenvoudig om een oordeel te vellen over de interpretatie van de nieuwe voorwaarden van de wet. Een artikel in De Tijd geeft aan dat zelfs binnen de dienst voorafgaande beslissingen (de dienst die rulings afgeeft) geen consensus bestond over de interpretatie van de wet. Als gevolg hiervan gaf de Dienst voorafgaande beslissingen op dit moment geen rulings af.

In deze sfeer van juridische onzekerheid en politiek gekibbel was het uiterst moeilijk om een juist advies te formuleren over het nieuwe fiscale regime voor inkomsten uit auteursrechten. Het volgende moet dan ook worden gelezen in het licht van deze discussies en in het besef dat de belastingdienst waarschijnlijk een uiterst strikte houding zal aannemen.

II. De grote lijnen van de nieuwe regelgeving

Vanaf 1 januari 2023 kunnen de toegangsvoorwaarden tot het regime als volgt worden samengevat:

- Ten eerste, de wetgever definieert auteursrechten op een meer restrictieve manier door alleen «de auteursrechten genoemd in titel 5 van boek XI van het Wetboek van Economisch Recht» (hierna «CDE» genoemd) in aanmerking te nemen. Auteursrechten met betrekking tot computerprogramma's worden niet vermeld in titel 5 maar in titel 6. Hetzelfde geldt voor auteursrechten op databases die in titel 7 worden vermeld. Auteursrechten op computerprogramma's en databases lijken dus op het eerste gezicht uitgesloten te zijn. Niettemin vormt titel 5 het «algemeen recht» van toepassing op alle soorten auteursrechten in het intellectuele eigendomsrecht, en titels 6 en 7 zijn slechts aanvullingen. Er is ook een amendement ingediend bij de Kamer om de wet te verduidelijken en te wijzigen om aan te geven dat het gunstige fiscale regime alleen van toepassing is op auteursrechten zoals bedoeld in «boek XI, titel 5 van het CDE, met uitsluiting van auteursrechten zoals bedoeld in titels 6 en 7». Maar er was geen meerderheid om dit amendement goed te keuren. Deze impliciete uitsluiting werd niet ongrondwettelijk verklaard door het Grondwettelijk Hof in het hierboven genoemde arrest van 16 mei 2024.
- Ten tweede voorziet het nieuwe regime dat auteursrechten moeten betrekking hebben op originele literaire of artistieke werken zoals bedoeld in artikel XI.165 van het CDE. Dit is de algemene bepaling die van toepassing is op auteursrechten.
- Ten derde moeten de auteursrechten worden overgedragen of toegewezen voor exploitatie of effectief gebruik.
- Ten vierde:
 - ▶ De houder van de auteursrechten (die ze overdraagt of toewijst) moet houder zijn van een certificaat van kunstwerk
 - ▶ OF het werk moet worden overgedragen of toegewezen met het oog op openbare communicatie, uitvoering of openbare vertoning, of reproductie.
 - ▶ Er zijn veel discussies over hoe deze voorwaarde moet worden geïnterpreteerd. Veel commentatoren vrezen dat de belastingdienst van mening zal zijn dat openbare communicatie noodzakelijk is om van het regime te kunnen profiteren.
- Tot slot, als de auteursrechten worden gefactureerd samen met het werk of de onderliggende diensten (uitgevoerd om het werk te creëren), kan de vergoeding voor de auteursrechten maximaal 30% bedragen van de totale ontvangen vergoeding (met een overgangsregeling: 50% voor het belastingjaar 2024 en 40% voor het belastingjaar 2025). Dit percentage is hoger dan het maximale percentage dat wordt aanvaard door de Dienst voorafgaande beslissingen, dat 25% bedroeg van het financiële pakket toegekend aan een werknemer of bedrijfsleider.

III. Overgangsbepaling

Het nieuwe regime zoals hierboven beschreven is van toepassing vanaf 1 januari 2023. De wet voorziet echter in een overgangsbepaling waarbij de oude wetgeving (het oude regime) van toepassing blijft voor het inkomstenjaar 2023 (belastingjaar 2024). Het oude regime blijft dus van toepassing op:

- Belastingplichtigen die reeds inkomsten uit auteursrechten ontvingen in 2022; en
- Die niet langer kunnen profiteren van het regime als gevolg van de wetwijzigingen.

Deze personen kunnen blijven profiteren van het gunstige fiscale regime in 2023. Er zijn echter enkele beperkingen vastgesteld: het maximale bedrag aan auteursrechtinkomsten dat een persoon kan ontvangen voordat auteursrechten worden belast als beroepsinkomen (van ± 64.000 EUR) wordt gehalveerd, en de drempels voor de forfaitaire aftrek van kosten (artikel 4 van het Uitvoeringsbesluit van de Inkomstenbelasting) worden ook gehalveerd.

IV. Navigeren door de recente veranderingen in het fiscale regime voor auteursrechten

In de praktijk hebben we gezien dat fiscale controles met betrekking tot auteursrechten zich vermenigvuldigden in de loop van het jaar 2022. De controleurs maken er blijkbaar een absolute prioriteit van. Wees dus voorzichtig. We onderscheiden hieronder de meest voorkomende situaties:

- U past het auteursrechtstelsel toe zonder ruling en behoort niet tot wat over het algemeen wordt aangeduid als «de wereld van de kunst» (de «echte kunstenaars»):

Voor het inkomstenjaar 2023, als u niet langer kunt profiteren van het fiscale regime voor auteursrechten, en als u inkomsten uit auteursrechten hebt ontvangen in 2022 (die als zodanig zijn belast), kunt u gebruik maken van het overgangsregime (zie hierboven) mits de voorwaarden van het oude regime worden nageleefd. De belastingdienst kan echter alleen controleren of aan de voorwaarden van het oude regime is voldaan. U moet echter wel op de hoogte zijn dat u een hoog risico loopt om gecontroleerd te worden.

Voor het inkomstenjaar 2024 raden we aan om niet langer het fiscale regime voor auteursrechten toe te passen en deze inkomsten aan te geven als beroepsinkomsten (onderhevig aan het progressieve tarief). Het is echter van essentieel belang om de overdracht/toewijzing van auteursrechten te handhaven: het tegendeel doen zou betekenen dat de juridische en economische realiteit van de prestaties wordt ontkend, wat door de belastingdienst in uw nadeel kan worden gebruikt. We raden dus aan om een document op te stellen, in de vorm van een notitie, een raadsverslag of een addendum bij het contract, waarin staat dat voor inkomsten uit de overdracht/toewijzing van auteursrechten het gunstige fiscale regime voor auteursrechten niet langer van toepassing zal zijn, vanwege de negatieve jurisprudentie van het Grondwettelijk Hof en gezien alle risico's en onzekerheden met betrekking tot de toepassing van dit regime.

- U past het auteursrechtstelsel toe:

Voor het inkomstenjaar 2023, mits aan de voorwaarden wordt voldaan en op voorwaarde dat u in 2022 al auteursrechtinkomsten heeft ontvangen, kunt u blijven profiteren van het fiscale regime voor auteursrechtinkomsten, maar wel onder toepassing van de nieuwe beperkingen:

- het maximale bedrag aan inkomsten uit auteursrechten dat een belastingplichtige kan ontvangen voordat deze als beroepsinkomsten worden belast (ongeveer 64.000 EUR), wordt gehalveerd;
- En de drempels voor de forfaitaire kostenafschrijvingen (artikel 4 van het Uitvoeringsbesluit Inkomstenbelasting) worden eveneens gehalveerd.

In het geval dat u niet langer voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor het nieuwe gunstige fiscale regime voor auteursrechteninkomsten, is het mogelijk dat u dit regime hebt toegepast voor het inkomstenjaar 2023 zonder de genoemde nieuwe limieten in acht te nemen. In dat geval zal het overschot aan auteursrechteninkomsten boven de eerste limiet worden geherkwalificeerd naar beroepsinkomsten, die progressief worden belast. Dit impliceert ook dat de betalende vennootschap (meestal uw managementvennootschap als u bedrijfsleider bent, of uw werkgever als u werknemer bent) de bedrijfsvoorheffing moet inhouden.

U moet het overschot aan auteursrechteninkomsten aangeven als beroepsinkomsten. Een tekort aan ingehouden bedrijfsvoorheffing zou geen grote problemen met de belastingdienst mogen opleveren als het verschil beperkt is, aangezien de roerende voorheffing in de praktijk het bedrag aan niet-ingehouden bedrijfsvoorheffing grotendeels compenseert.

Wat betreft de tweede limiet, het toepassen van meer kosten dan toegestaan betekent dat uw belastbare nettobasis te laag is berekend, waardoor u een hoger netto belastbaar roerend inkomen hebt ontvangen waarvoor dan weer te weinig roerende voorheffing is betaald. Dit tekort aan ingehouden roerende voorheffing moet worden gecompenseerd door het overschot aan roerend inkomen in uw belastingaangifte aan te geven als roerend inkomen uit auteursrechten, zodat het onder het juiste belastingregime valt.

• — • — •

Voor verdere informatie of vragen staat ons team voor intellectuele eigendomsbelasting klaar om u te helpen.

Baptistin Alaime

Advocaat-Vennoot

Baptistin.alaime@tuerlinckx.eu

Pieter Willems

Advocaat-Vennoot

Pieter.willems@tuerlinckx.eu

Emily-Polfliet

Associate

Emily.polfliet@tuerlinckx.eu

Joan-Malcolm Maka

Jurist-fiscalist

Joan.maka@tuerlinckx.eu

TUERLINCKX
TAX LAWYERS

Tuerlinckx Tax Lawyers

is een nationaal georiënteerd advocatenkantoor gespecialiseerd in fiscaal recht. Het kantoor adviseert en begeleidt bedrijven, organisaties en particulieren bij fiscale vragen en fiscaal-juridische procedures en geschillen.

Antwerpen

Van Putlei 14

B-2018 Antwerpen

T. +32 3 206 21 10

Charleroi

Avenue Général Michel 3

B-6000 Charleroi

T +32 7 118 37 24

Limburg

Eikenenweg 73

B-3520 Zonhoven

T. +32 11 15 27 99